

SZÁNTÓD POSTA ÉS SZÁNTÓDI EMLÉKEK

Közreadta: Helytörténeti kör Szántód - 2022. december

Szántódi emlékek

nagypám idejétől kezdődően...

2022.

Mészitette: Steffler Ildikó
művésztanár /ny./

Tartalom

I. Bevezetés: emlékek előszedésének indító ok

II. Tárgyalás:

A. Első szál: - Nagypámnak terve Szántód
dal kapcsolatosan
- Megegyezése húgával: Steffler
Antóniával

B. Második szál: Steffler Ida nagynéném
történetei postakártyákon

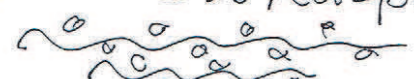
C. Harmadik szál: megszületésem után
idők 1944-től 1982-ig
Szántódon

D. Negyedik szál: Kislányom, Mónika
Eszter születésével
új élmények gyűjtes
Szántódon 1982-2010

E. Ötödik szál: Édesapám halála után

F. Hatodik szál: - Lányom és 3 unokám
közvetett kapcsolódás
a Balatonhoz, Szántóhoz
- Tervek
- Szántód kulturális
életében való részvétel

III. Befejezés: - hazaszeretetről
- lokálpatriotista kötődéseiről

① Bevezetés

Szántód önállóvá válásának 25. jubiláusa alkalmából eszembe jutott sok hallott történet és a saját emlékeim ehhez a helyhez.

Ezeket egybeszöve szálanként tárom most a hallgatóság vagy olvasó elé, amely egy nagyletszámú Steffler Családi SZÖTTES egy részét teszi ki...

A) Első szál

Apai nagyapám, Steffler József 1866-ban született egy népes családba elsőszülöttként. Egyik huga Steffler Antónia volt, aki postamesterként tanult. Tini néni József bátyjával megegyezett, amikor a postamesteri kinevezéssel járó nagy telket is megkapta Szántódán. Nagyapám felépítette a szőlővárából részve, ami a Moricz Krizmonál által közelében volt, a Posta. Lakóház is tartozott hozzá, amit nyugdíjbruttómenésékor átad unokahúgának, Idusnak. Tini néni is kap egy kis szobát akkor a házban, amivel továbbra is rendelkezhet. Sikerként is a József! Kér. 1926-ra épült fel a ház a Posta val. Majdnem egyszerre (épült fel) kecskült el Márton Feri bácsiék házával, ami közvetlen szomszédunk volt akkor.

A régi szántódi képeslapokon szerepeltették a Posta is a MÁV épületével, vegyeskereskedéssel, molnójával és a vitorlásokkal együtt. A sorra benépesülő Szántódán Tini néniként ismerték és szerették! Becsülettel ledolgozta nyugdíjaztatásáig a munkáseit. Szíves-lelkűen látta el feladatát.

A II. Világháborúban bombatalálat érte Márton Feri bácsiék házat. Rájuk omlott az egész ház. Két ifjú gyermekük egy fiú és egy lány odaveszett. Marci néni, nagy lelkiereővel veszelte át ezeket az időket kúrsóper férjével, Feri bácsival. Még két gyermekük született később: Margitka és Istvánka. Előbb a férjét, majd leányát is elvitták. Szerecsére fia, István a családba közelebb adott ipari otthont édesanyjúnak Bp-en.

A háború után sok bombatöredék maradt Szántódán is. Nálunk a kertben és a hátsó telken 2-3 tudok.

A kómp még ritkán ment át Tihanyba, majd vissza. A Csárda a moló közelében régóta felépül főleg a várankozók számára. A Balaton medret többször is le kellett kotorni, hogy az átkelő meg tudja közelíteni a partot.

Földesi néniék étterme is ismert volt, mint "Kifő-de", a Vasút megállóhelyhez közel. Később felépült a közelében a Vadgesztenyés. Tancos, szinti mulatószobákra is alkalmas étterem, szórakozóhely. Színes lámpafűzérek is csalogatták az embereket vidám zenészával együtt.

B. Második század

Tini néniék nemzedéke után az Idus néniéké következett. Megélték a (2) világháborúk közötti időt és a II. Világháborút is. Sok találatot érte a Balatont, így Szabó tód se maradt ki belőle. A nyomorúságos időket a szorgalmas kisbékéi tulajdonosai vérellétek át első sorban.

Idus néni a nehéz Rákosi időkben is tudott nekün kiűteni vadashúshoz dolgot, és csirbét, diót, egyebeket kardosnyira, sluxettra. Nekem valahányszor is kiűztetett a méhész-asztalos lácsival. A vasúti nő út sarkán lakott gyönyörűen gondozott kertben, házban családijával. A kertet edényekkel díszítette be nagyon szépen. Eltettém először a ledumunkdunnak, Móriskdunnak. Később, mivel nem vihettem magával Amerikába, amikor feljhez ment oda, én őszön mai napig a 3 ledumunkdunnak a történetével együtt.

Apukám egyetemista korában többször ellátogatott Idus nővérehez is pár napra. Szívesen a balatoni ifjakhoz pingpongozott, teniszezett, csocsózott, fűvőttek. A társaságok az északi parttól is átjöttek páran vitorlával. Szilveszterről, Badacsonyra, Tihanyra főleg és Fűvőrről. Földvár és Kármádi volt a legközelebbi Szántódhoz. Gyalogoltak sokszor a nyári időszakban a nádás melletti úton. Nagy kultúrát folyt! Ungvári László, Várkonyi Koltán, Basti Lajos, Keresztény Dezső boócikhoz csatlakoztak az orosz egyetemisták és jogászhallgatók is. Együtt szavaltak, énekelték, különösen tévedés vitatkoztak. Akkoriban kezdtek el udvarolni későbbi feleségüknek is. Így pl. Ungvári László Szécsi Duci nénihez, aki csillagsemmű, sötéthajú mosolygós cluci lányka volt. Tehetesen csellózott, később az Operaház első cellistája lett.

Más nagy embereknek is emlékezem Szántódra pár éves koruktól kezdve. Kisgyörgy Lajosnéval, a többszörös Olimpiai Bajnossal a későbbi sportpályában. A fizikusok Kempelenék házában szavaltak és szerették meg Szántódot együtt. Egyik unokanővem is fizikushoz ment feljebb, Olga Lászlóhoz. A Fizikai Kutató Intézet Szántódra építette fel (először) az üdülőjét már régebben.

Idus néni sokszor mesélte nekem a fiatalkori élményeit, látva, hogy élvezettel hallgatom. Sokszor fakutyáztak télen a Balaton jegén, meg korcsolyáztak, összefogózkodtak. Kihasszínultak a balatoni és szántói örömeiket. Még ha szerényebb körülmények között is! Nagynéném, de általában az egész népes családunk szeretett a gyerekekkel! A fiúk vízelkedéséről rossz véleménye volt általában nagynénémnek. Bátydunról semmi ílyet nem mondatott! Már kicsi korától kezdve a csillagdisznát, matematika, sakkozás érdekelt. Később, a Számítás technikai Vezetőképző Kutató Intézetben, a munkahelyén, közepees nemzetközi versenyekkel vett meg számítógépes sakleprogramjával dr. Steffler Miklós bátyám, kibernetikus, operációs elmélettel már foglalkozva akkor.

Idus néni Margit névvel együtt, mint kézbesítőjével a Posta, egymást segítve vészték át a lepkéhezeli időket. Még betörőt is kellett kihergetniük a Posta szobájából egyik éjjel!

Margit névvel kézbesítettük 3-4 éves koromban a biciklije hátulján ülve a levelet, kis csomagokat Esténként meg 2 vödörrel mentünk vízért a Zéveres kúthoz szintén biciklivel. Most is emlékszem a csodálatos Balaton illatra, a nyári meleggel keveredve.

Mikor felejheztem a kézbesítő névint, Somosba költözött. 3 gyermeke született. 2 leány és egy fiú. Katica és családja emlékszem egész kicsi koruktól fogva. Katit 2 éves korában egy gúnd a kertjében majdnem megmentette. Margit néni állati üvöltésére, rohangására figyeltem fel, ahogy megy a gúnd felé felkapva kislányát közben!

Földet bocsik is hozsátartottak Idus néni barát köréhez. Szüleimmel már Rókoslipeten is ismerjük őket. A kedves, idős házaspárnak szántódon is volt szép gyümölcsösű nyaralóval.

A Posta mellett volt egy Vegyeskereskedés sokáig.

A mályvabokrok lilák, liláspiros és fehér virágokkal jellegetes ékei ma is a kerteknek a díszfal és nyárfák mellett. Nagypám úgy építette a szántói házunkat, hogy 4 nyárfa állt ott a belső telek sarkainál. A díszfalnak rajta perzslő ázott gödröt az elültetésekor. Később a közelébe ezüst fenyőt ültettem 1 m-set, amit egy húrtam végig a molónál lévő faiskolától földbombával együtt a házig. 26 m-re nőtt fel.

amikor nagyon kedveseményes áron adott át ve
szemet unokadöcsémnek családjaé.

Időse emlékek, amiket többen is átéltek szülői ko
társaim, időskorúcsaim közt. Látni, hogy a rokonok
nak átadott örökség tulajdonosainak első dolga az,
hogy a virágoskert fészeket megszüntetik. Kiszedik az
örsi vagy nem örsi fák, bokrokat. Leveselik ezeket
szőlőkre hosszúságú, keskeny fűveléssel járó
közbeállókra, betonra, sörpárlókra...

C Harmadik szál

1944. június 3-án születtem Bp-en. 2 hónaposan már szüleim kis bátyámmal együtt elvittek Szántódra Idus nénihez. Minden nyáron 2 hét a miénk volt a Balatonon! Emlékszem, kis zöld kötött egész fürdőruhában mentünk csapatostul a Balaton partjára. Nagy virágyűjtő voltam már akkor is! Haragudtam a szüros, most már alig megellehető, vörösszínű virágú, oroszlan-szajú kis bokrokra. A Balaton partjain ki-sérték a fürdőzőket. Ungvári dörzslők villája volt az utolsó nyaraló a soron. A színes kis lánya 4-5 éves volt idősebb nálam. Édesapja Pécikának nevezte Juditkét. Vele sokáig is szexáltam. Tropicur. élete korán betegé tette, amit 10 évig húzódozó vőlegére váltott ki nála Sodiiban. Egyedül a Balaton nyújtotta meg, késő őzig az őri nyaralóban élvezte a szántó légkört.

Báti Julica is emlékszem az öccsével együtt, Ők is a béházól kötött fürdőruhában feszítettek. Édesanyjuk, Kolnay Eszra is ott volt férjével együtt. Velük jött Szilágyi Zoltán át vitorlással szívesen Adám is. "Cinom a Balaton!" - állapítottam meg többször is szüleim szerint.

Vendégségek, táncos mulatságok a MAV üdülőben zajlottak hétfőeken. Az egyikből néztük bátyámmal a (kai) nagytermet gyönyörű oszlopaikkal. A táncmulatságot vidám, ismert slágerek híres énekeseinek dalai tették emlékeztetőre mindenre. Mi gyerekek is elvárásosodtunk még a távolból figyelve is ext. Nekem a kastély jelentette az üdülő sokáig szombatonként szüleim Márton Feri bácsikkal mentek át táncolni kihagyás nélkül. Édesanyom meg még is jegyezte apu-nak és sógór, hogy nem is gondolta volna, hogy Feri ilyen jó körműd táncos! Ez a két hét volt a gyógyítás a Rákosi borszalomos időkhöz a nyári nold embereknek Szántódon.

A MAV üdülő parkjában lehetett napozni, ját. szani családoknak főleg. Fagyizni egy szőlő pavilonjában. Ékezésre a régi kis harang hűtő a bentartárat az elődőbe. Nagy brojhinták voltak a parton. Sötétedéskor is többször átmentünk hintázni, a lemenő napban gyönyörködni vagy szentjánosbogarakat figyelni tücsökciripelésnél. Mára már lezárták az útjait az üdülőbe, rengeteg fát kivágtak. Felkelt feldaraboltság a legkisebb méretűekre, hogy értékesítsék azokat. Szerencsére többször az emlékeket nem tudta felzabolni...